

Katalog nabízených témat projektu UniON – Občanská univerzita

www.union.upol.cz

union@upol.cz

+ 420 585 631 157

Univerzita Palackého
v Olomouci

Obsah

1 SPOLEČNOST

- 1.1 Volební chování v ČR a předvolební průzkum
- 1.2 Diktát z EU?
- 1.3 Mýty a fakta o terorismu
- 1.4 Nezisková organizace – jaký je zisk v nezisku?
- 1.5 Dobrovolnictví v sociálních službách – příležitost pro každého
- 1.6 Dobrovolnictví jako forma občanské participace
- 1.7 Diverzita, stigma, bariéry: Romové v ČR
- 1.8 Migrace a uprchlictví
- 1.9 Volím volit
- 1.10 Exekuce a insolvence
- 1.11 Uzavírání smluv
- 1.12 Jak chránit své soukromí a osobní údaje
- 1.13 Pracovní právo
- 1.14 Finanční gramotnost
- 1.15 Mám svůj první příjem. A co teď?
- 1.16 Bezpečné zacházení s penězi
- 1.17 Základy finanční gramotnosti
- 1.18 Ochrana lidských práv
- 1.19 Trestní právo
- 1.20 Trestání v právu
- 1.21 Protiprávní jednání
- 1.22 Zdravotnické právo

2 HISTORIE A KULTURA

- 2.1 Americká historie skrze folkovou hudbu / American History Through Folk Music
- 2.2 Arabové a ti ostatní
- 2.3 Saharská Afrika v proměnách času
- 2.4 Irácký Kurdistan
- 2.5 Pobyty významných osobností v Olomouci
- 2.6 Dějiny česko-německo-židovských vztahů
- 2.7 Dějiny antisemitismu
- 2.8 Cesta na vrchol Kilimandžára
- 2.9 Masajská vesnice Ilkiding'a v Tanzanii
- 2.10 Národní parky Tanzánie

3 ZDRAVÍ

- 3.1 Ateroskleróza – a Monster Killer
- 3.2 Zážitek stáří
- 3.3 Civilizační choroby a jejich prevence
- 3.4 Příběh léku: od zkumavky po krabičku
- 3.5 Co jsou to antibiotika a jak s nimi zacházet
- 3.6 Biochemie člověka – jednoduchý přehled metabolických drah v lidském těle
- 3.7 Dostupnost zdravotní péče
- 3.8 Hypersenzitivní lidé a jejich fungování ve společnosti

4 VĚDA

- 4.1 S optikou na stopě významných vědeckých objevů**
- 4.2 Jak se stát vědcem a co obnáší pracovat v základním výzkumu**
- 4.3 Jak se díváme (nejen) na mapy**
- 4.4 Co se skrývá za mapami?**

5 MÉDIA

- 5.1 Kritické čtení médií**
- 5.2 K čemu jsou dobrá veřejnoprávní média?**
- 5.3 Odkud čerpáme informace a kdo je nám přináší?**
- 5.4 Mediální reprezentace minorit**
- 5.5 Ochrana soukromí na sociálních sítích**
- 5.6 JFK: manipulace, mýtus a konspirační teorie ve filmu**
- 5.7 Sociální sítě a online závislosti**
- 5.8 Mediálně vděčné právní mýty**

6 VZDĚLÁVÁNÍ

- 6.1 O studiu na Lékařské fakultě Univerzity Palackého v Olomouci pohledem pedagoga**
- 6.2 Geoinformatika – obor budoucnosti**

1 SPOLEČNOST

1.1 Volební chování v ČR a předvolební průzkum

doc. PhDr. Tomáš Lebeda, Ph.D.

Mgr. et Mgr. Jakub Lysek, Ph.D.

Formát: přednáška, beseda

Cílová skupina: posluchači napříč věkovými skupinami

Délka: 90 min

Lžou nám předvolební průzkumy? Jak je číst a jak se v nich vyznat? A co je pro voliče rozhodující při volbě politických stran? Jací jsou voliči Andreje Babiše nebo Pirátů? Těšit se můžete na unikátní analýzu evropských voleb a podebatovat můžete o tom, co vás na politice zajímá.

Jak volí Češi? Kde jsou pravicové bašty a kde levicové? Jak volby souvisí s věkem, vzděláním a pracovní pozicí? Proč Praha volí jinak než zbytek Česka? A proč na volebních mapách stále vidíme hranici bývalých Sudet? To je hned celá řada otázek, kterými se dnes politologové zabývají. V médiích se rovněž můžete dozvědět o volebních průzkumech. Na co ale dávat při interpretaci čísel pozor? Představíme vám volební mapy a volební průzkumy v podání odborníků z katedry politikologie a evropských studií.

1.2 Diktát z EU?

Mgr. et Mgr. Jakub Lysek, Ph.D.

Formát: přednáška, beseda

Cílová skupina: posluchači napříč věkovými skupinami

Délka: 90 min

Jaké má Česká republika postavení v rámci Evropské Unie? Diktuje nám EU nebo se i my snažíme diktovat jí? Co se skrývá za tzv. euromýty a proč máme v eurovolbách tak nízkou volební účast? Tyto a mnoho dalších otázek se pokusí zodpovědět Mgr. et Mgr. Jakub Lysek, Ph.D. z katedry politikologie a evropských studií.

1.3 Mýty a fakta o terorismu

Mgr. Hynek Melichar, Ph.D.

Formát: přednáška, beseda

Cílová skupina: posluchači napříč věkovými skupinami

Délka: 90 min

Hynek Melichar se dlouhodobě odborně zabývá problematikou mezinárodní bezpečnosti a terorismu. Ohledně soudobého terorismu především v Evropě existuje řada mýtů, které neodpovídají statistikám či vědeckému poznání. Cílem této přednášky je tyto mýty vyvrátit a představit terorismus jako komplexní a dlouhodobý fenomén, který nesouvisí jen s aktuální vlnou globalizovaného islamistického (saláfistického) násilí. Přednáška krom různých podob terorismu posluchačům přiblíží ideové zdroje, taktiky i příčiny teroristického násilí a vztah terorismu a migrace.

1.4 Nezisková organizace – jaký je zisk v nezisku?

doc. PaedDr. Tatiana Matulayová, Ph.D.

Formát: přednáška, diskuze

Cílová skupina: 60–120 minut

Délka: posluchači napříč věkovými kategoriemi

V dnešní době slyšíme spoustu informací o fungování a hlavně o financování neziskových a dobrovolnických organizací. Jaké místo však zauímají tyto organizace v naší společnosti a našich životech? Účastníci získají vhled do fungování neziskových organizací zaměřených na veřejný prospěch – hlavně pak organizace poskytující sociální služby.

1.5 Dobrovolnictví v sociálních službách – příležitost pro každého

doc. PaedDr. Tatiana Matulayová, Ph.D.

Formát: přednáška, diskuze

Délka: 120 min

Cílová skupina: žáci středních škol, posluchači napříč věkovými kategoriemi

Kvalitní sociální služby se neobejdou bez dobrovolníků. Role dobrovolníků v zařízeních sociálních služeb, potažmo v sociálních službách obecně je stále významnější. Poptávka po dobrovolnicích roste - možnost zapojit se, realizovat a sdílet je mnoho. Průzkumy nicméně ukazují, že veřejnost nemá dostatek informací o možnostech dobrovolnictví v tomto sektoru. V rámci přednášky tak budou účastníkům na konkrétních příkladech představeny možnosti, jak se do dobrovolnické činnosti zapojit. Účastníci budou moci diskutovat svá vlastní očekávání a hovořit o svých názorech a zkušenostech.

1.6 Dobrovolnictví jako forma občanské participace

doc. PaedDr. Tatiana Matulayová, Ph.D.

Formát: workshop, diskuze

Délka: workshop 120 min, diskuse 60 min

Cílová skupina: žáci středních škol, posluchači napříč věkovými kategoriemi

Po krátké přednášce přibližující termíny „občanská společnost“ a „dobrovolnictví“ v historickém a akademickém kontextu budou účastníci společně s lektorem hledat konkrétní způsoby zapojení se do občanské společnosti skrze dobrovolnictví. Na konci setkání jsou pro účastníky připraveny návrhy projektů realizovatelných na bázi dobrovolnictví.

1.7 Diverzita, stigma, bariéry: Romové v ČR

Mgr. Jaroslav Šotola, Ph.D.

Formát: přednáška, workshop

Délka: od 90 minut po celodenní workshop

Cílová skupina: žáci středních škol, posluchači napříč věkovými kategoriemi

Na základě nejnovějšího vývoje diskuze v kulturní antropologii a vlastních terénních zkušeností z lokalit na východním Slovensku bude poukázáno na rizika dominantního nahlížení na Romy. Následně bude pozornost obrácena směrem k představám, které členové „majority“ o Romech sdílí. Interaktivním způsobem budou prezentována doporučení, jak přemýšlet o etnické jinakosti nestereotypním způsobem. Účastníci se naučí chápat důsledky odlišného sociálního zázemí, etnické stigmatizace a silných strukturálních tlaků, které vedou k různé míře sociálního vyloučení.

1.8 Migrace a uprchlictví

Mgr. Jaroslav Šotola, Ph.D.

Formát: přednáška, workshop

Délka: od 90 minut po celodenní workshop

Cílová skupina: žáci středních škol, posluchači napříč věkovými kategoriemi

Téma migrace se stává v posledních letech v české společnosti strašákem. Cílem workshopu bude diskuze nad možnými způsoby nahlížení na migraci a její medializaci. Nejprve si rozebereme ústřední terminologii, která se v debatách různě zaměňuje: (ne/legální) e-/i-migrant, cizinec, uprchlík, azylant. Následně se zaměříme na faktory, které k migraci vedou, průvodní jevy, výhody a rizika migrace - toto bude demonstrováno na historických i současných příkladech. Závěr workshopu bude věnován mediální reprezentaci migrace včetně způsobů, jak čelit tzv. fake news, které jsou v případě tematiky migrace velmi časté, a to zvláště na sociálních sítích. Spolu s lektorem Univerzity Palackého se workshopu účastní i zástupce Správy uprchlických zařízení Ministerstva vnitra, který bude k dispozici pro dotazy z publika a pro přiblížení tematiky migrace a uprchlictví v praxi.

1.9 Volím volit

Studenti ze spolku Volím volit při Univerzitě Palackého

Formát: přednáška, diskuze, workshop

Délka: 45 nebo 90 minut

Cílová skupina: studenti středních škol, prvovoliči

Cílem přednášky je zvýšit zájem o politiku mezi mladými lidmi, a to formou diskuze o aktuálních společenských problémech. V první části hodiny vedou lektori se studenty diskuzi o svobodě (v Evropě a ve světě), demokracii a významu voleb. Zároveň lektori se studenty proberou téma váhy hlasu jednotlivce a vyvrátí mýtus „jeden hlas nic nezmění“, dále se proberou jednotlivé orgány, do kterých se v ČR volí zástupci společnosti, spolu se stručným shrnutím kompetencí jednotlivých orgánů.

V delší variantě hodiny (90 minut) si lektori připraví aktivitu pro studenty, kdy jsou studenti rozděleni do 4-6 skupin po 3-5 lidech. V takovýchto skupinách musejí studenti zaujmout kladný nebo záporný postoj na určitá kontroverzní společenská témata (např. eutanázie, trest smrti, manželství homosexuálů, atd. – lektori volí témata na místě dle situace) a následně se názory jednotlivých skupin zaznamenají na tabuli. Poté lektori vyzvou dvě skupiny s opačnými postoji, aby si argumenty obhájili svůj postoj, popřípadě argumentačně rozbíjeli názor oponentů. Smyslem aktivity je poukázat na poměrné zastoupení názorových proudů ve volených orgánech a vlivu volební účasti na toto složení.

1.10 Exekuce a insolvence

Lektoři z projektu Erudium sdružující právníky a studenty právnických fakult

Formát: přednáška, diskuze, workshop

Délka: 90 minut

Cílová skupina: 8. – 9. ročník základní školy, střední škola

Tato přednáška se věnuje otázkám toho, co jsou to dluhy a jak se řeší situace, kdy se někdo zadluží a dluhy není schopen nebo ochoten plnit. Pozornost věnujeme oběma stranám mince - studentům představujeme, jak se oni sami mají chovat, když s nimi někdo uzavře smlouvu, ale pak ji na základě této smlouvy neplní. Ať už se jedná o půjčení peněz a odmítnutí tyto peníze vrátit, anebo třeba nevyřízení objednávky po zaplacení. Z toho hlediska si vysvětlujeme, jak vypadá česká soudní soustava a co se musí stát, než je rozhodnutí tzv. vykonatelné a je možné s ním jít za exekutorem. Zároveň ale rozebíráme i druhý pohled na věc jak řešit situaci, kdy já sám jsem obětí dluhové pasti a je proti mně vedena exekuce nebo je těchto exekucí dokonce více.

Klademe důraz na pochopení, jak systém vymáhání pohledávek vypadá - že zde sice máme zásadu, že smlouvy se mají plnit, na druhé straně máme ale i zásady, které zajišťují ochranu dlužníka. Zároveň studentům ukazujeme praktické nástroje jako je katastr nemovitostí a insolvenční rejstřík, aby jim pomohli např. v situacích, jako je koupě či prodej nemovitosti. Kontrola těchto databází může totiž zabránit mnoha starostem a problémům.

1.11 Uzavírání smluv

Lektoři z projektu Erudium sdružující právníky a studenty právnických fakult

Formát: přednáška, diskuze, workshop

Délka: 90 minut

Cílová skupina: 8.–9. ročník základní školy, střední škola

Co je to vlastně smlouva a jak vzniká? Tato přednáška je zaměřená na vyvracení mnoha mýtů, které o uzavírání smluv panují. V prvé řadě se snažíme vysvětlit, že obecná představa, že smlouva je písemný dokument, je mylná. Většina studentů při dotazu, kdy naposledy uzavřeli smlouvu, začne pátrat v paměti a nakonec řekne, že před dvěma lety na ně babička převedla nemovitost. Denně přitom uzavíráme desítky smluv - přepravní smlouvu při cestě tramvají, kupní smlouvu při nákupu v supermarketu. Z toho vyplývá, že většina smluv je naopak ústní a pouze malé procento smluv bylo uzavřeno v písemné podobě.

V rámci přednášky se zaměřujeme také na to, kdy je smlouva neplatná. Někdy totiž zákon určité smlouvy zakazuje či omezuje, ač máme obecnou zásadu smluvní volnosti. Se studenty diskutujeme hlavně o otázkách porušení dobrých mravů a otázku lichevních úroků, což jsou v praxi často uplatňované námitky proti platnosti smlouvy. Rozebíráme také otázky předsmuvní odpovědnosti, tedy případy, kdy je člověk někdy k něčemu zavázán, i když ještě žádnou smlouvu nepodepsal a rozhodl se, že ji již ani nepodepíše. Také se zabýváme otázkami vadného plnění ze smlouvy a jak se při něm chovat.

1.12 Jak chránit své soukromí a osobní údaje

Bc. Mgr. Martin Tomášek

Formát: přednáška, diskuze

Délka: 60–120 minut

Cílová skupina: posluchači napříč věkovými skupinami

Žijeme v době, která je charakteristická rozsáhlým zpracováním informací o lidech, o jejich zájmech, o jejich spotřebitelském chování, o jejich zdraví a nemocech, touhách a preferencích, informací citlivého charakteru. Přednáška se pokouší nabídnout základní vhled do problematiky soukromí a ochrany osobních údajů, a to na pozadí současné právní úpravy (především občanský zákoník a tzv. GDPR).

Zaměřujeme se na otázku tzv. kamerového sledování, pořizování fotografií a audiovizuálních záznamů a zejména nakládání s osobními údaji v běžných životních situacích (nákupy na e-shopech, uzavírání smluv, zpracování údajů v zaměstnání či školství). Přednášku lze vhodně přizpůsobit cílové skupině a jí vnímaným problémům a rizikům.

1.13 Pracovní právo

Lektoři z projektu Erudium sdružující právníky a studenty právnických fakult

Formát: přednáška, diskuze, workshop

Délka: 90 minut

Cílová skupina: 8. – 9. ročník základní školy, střední škola

Do pracovního procesu se dříve či později zapojí všichni studenti. Cílem přednášky o pracovním právu je seznámit je s tím, co je to pracovní smlouva, co v ní bývá obsaženo a na co si dát při jejím uzavírání pozor. I když si totiž čte člověk pracovní smlouvu velmi pečlivě, důsledky některých jejích ujednání mu nemusí v ten okamžik dojít. Ve spolupráci s advokátními kancelářemi jsme našli takové otázky, které zaměstnancům i zaměstnavatelům činí problémy nejčastěji.

V přednášce se ale také velmi intenzivně věnujeme skončení pracovního poměru a tomu, co je to výpověď pracovní smlouvy a v jakých případech je možné ji udělit. Nezapomeneme také na otázku náhrady škody a to ať už je k ní povinen zaměstnanec vůči zaměstnavateli, anebo naopak.

1.14 Finanční gramotnost

Lektoři z projektu Erudium sdružující právníky a studenty právnických fakult

Formát: přednáška, diskuze, workshop

Délka: 90 minut

Cílová skupina: 8.–9. ročník základní školy, střední škola

V naší přednášce o exekucích a insolvencích se zabýváme tím, jak řešit situace, kdy se někdo dostal do dluhů. Cílem přednášky o finanční gramotnosti je prevence toho, abychom se do této situace pokud možno vůbec nedostali.

V této přednášce kombinujeme ekonomické a právní poznatky. Ukážeme si, že dluhy samy o sobě nejsou špatné a dluh jako způsob financování nám někdy umožňuje dosahovat vyšší efektivity v podnikání i mimo něj. Studenty tedy seznámíme s nástroji a ukazateli, jak poznat dobrý úvěr od toho

špatného. Také si popovídáme o různých bankovních produktech a o tom, k čemu je ten který bankovní produkt určen. Zejména si zdůrazníme, na co zejména některé bankovní úvěry nepoužívat.

Popovídáme si také o zákonu o spotřebitelském úvěru a o tom, jaká pravidla právní řád stanovuje bankám a jiným společnostem poskytujícím úvěry a samozřejmě také o tom, co se stane v případě jejich porušení.

1.15 Mám svůj první příjem. A co teď?

Mgr. Dagmar Halová

Formát: přednáška, workshop

Délka: 90 minut

Cílová skupina: studenti středních škol

Cílem kurzu je připravit studenty středních škol na vstup do života, kdy si sami budou spravovat svůj osobní rozpočet. V první části si vysvětlíme obecné základy finanční gramotnosti, které zahrnují tvorbu finančního polštáře „na horší časy“, zodpovědný přístup k úvěrům a práci s informacemi. Druhá část kurzu bude věnována financování bydlení. Odpovíme si na otázku, kdy je lepší být v nájmu a kdy si pořídit vlastní bydlení na úvěr. A pokud už ten úvěr chceme, co všechno vlastně musíme splnit, aby nám ho banka schválila.

Kurz je vedený kombinací přednášky a workshopu, zazní v něm pojmy jako pojištění, spoření, investice, úvěr a s nimi další související termíny. Studenti po tomto kurzu budou znát základní pravidla odpovědného přístupu k osobnímu rozpočtu a budou vědět, jak reagovat v běžných životních situacích, do kterých se mohou po ukončení studia dostat.

1.16 Bezpečné zacházení s penězi

Mgr. Dagmar Halová

Formát: přednáška, diskuze

Délka: 90 minut

Cílová skupina: senioři

Cílem kurzu, který bude veden formou přednášky a diskuse, je upozornit seniory na rizika, se kterými se mohou setkat při nakládání se svými penězi na finančním trhu. Kurz se dotkne třech témat. První téma bude věnováno nakládání s životními úsporami. Řekneme si, jaké produkty jsou vhodné pro uložení životních úspor seniorů a jaké nikoliv. Druhé téma bude věnováno ochraně majetku formou pojištění. Poukážeme si na nejčastější chyby při sjednávání pojistných smluv a vysvětlíme si, jak jim předejít. Třetí část kurzu bude zaměřena na oblast úvěrů. Senioři se dozví nejdůležitější pojmy související s úvěry a budou upozorněni na rizika, která se zadlužováním souvisí.

1.17 Základy finanční gramotnosti

Mgr. Dagmar Halová

Formát: přednáška, workshop

Délka: 120 minut

Cílová skupina: posluchači napříč věkovými skupinami

Cílem kurzu, který kombinuje metodu přednášky a workshopu, je přiblížit posluchačům srozumitelným způsobem základní principy finanční gramotnosti tak, aby byli schopni je aplikovat ve svém

každodenním životě. Vysvětlíme si, jaké položky mají v osobním rozpočtu přednost před jinými, jakým způsobem je zapotřebí tvořit si rezervy, jak s opatrností přistupovat k úvěrům a jak ukládat volné finanční prostředky, aby neztrácely svou hodnotu. Průřezově se dotkneme oblasti pojišťovnictví, zabezpečení zdrojů na stáří, financování bydlení, neúčelových spotřebitelských úvěrů, spoření i investic. Vysvětlíme si, jak pracovat s informacemi a v jakých situacích je vhodné obrátit se na odborníka.

1.18 Ochrana lidských práv

Lektoři z projektu Erudium sdružující právníky a studenty právnických fakult

Formát: přednáška, diskuze, workshop

Délka: 90 minut

Cílová skupina: 8.–9. ročník základní školy, střední škola

Jsou práva a práva. Někdy mluvíme o právech v tom smyslu, že mám právo, aby mi někdo zaplatil kupní cenu. Jenom některá práva jsou ale „základní“. V České republice jsou tato práva zakotvena v Listině základních práv a svobod, skrze rozhodování Evropského soudu pro lidská práva, jehož závěry se projevují i v rozhodnutích českého Ústavního soudu ale i Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod.

V této přednášce se budeme věnovat tomu, jaká základní práva máme to ovšem pouze na úvod. Mnohem zásadnější je totiž vysvětlit si, jakou povahu tato práva mají a jak se s nimi v praxi pracuje. Základní práva jsou totiž relativní. To znamená, že je mezi nimi nutné vyvažovat. Svoboda projevu je základní právem. Uplatnění základního práva ale může a často také zasahuje do práva jiného. Svoboda projevu nejčastěji zasahuje do práva na soukromí či do práva na důstojnost. Proto je třeba mezi těmito právy vyvažovat. Budeme si povídat o tom, jak toto vyvažování probíhá, a také o tom, která práva jsou tak důležitá, že jsou dokonce absolutní - tedy neomezená. Překvapení - právo na život to není. Co jiného je tak zásadní, že je to vyloučené úplně ve všech případech?

1.19 Trestní právo

Lektoři z projektu Erudium sdružující právníky a studenty právnických fakult

Formát: přednáška, diskuze, workshop

Délka: 90 minut

Cílová skupina: 8.–9. ročník základní školy, střední škola

V přednášce o trestním právu se na začátku podíváme na to, co to trestní právo je a čeho se týká. Řekneme si, co to znamená, že někdo spáchal trestný čin. Řekneme si, v jakých případech se o trestný čin jedná a v jakých ne i když by se o něj normálně jednalo.

Opět se zaměříme na oblasti, u kterých víme, že o nich koluje spousta mýtů a polopravd. Budeme si tedy povídat o otázkách okolností vylučujících protiprávnost, zejména o jednání v sebeobraně. V jakých případech se o nutnou obranu jednat bude a kdy vykročíte z jejího rámce? A co třeba případy, kdy se někdo dopustí trestného činu v opilosti? Bude odpovědný nebo ne?

Pak si budeme samozřejmě povídat také o tom, jaké tresty a na základě jakých pravidel je možné ukládat. Určitě jste se již setkali s pojmem polehčující a přitěžující okolnost. Řekneme si, jak s těmito okolnostmi pracují soudy a jak se projevují v tom, jaký trest je pachateli uložen. K tomu je nutné

diskutovat o tom, jaký je vlastně účel trestu a proč vlastně pachatele trestáme. Odpověď na tuto otázku totiž není tak samozřejmá, jak by se mohlo zdát.

1.20 Trestání v právu

Lektoři z projektu Erudium sdružující právníky a studenty právnických fakult

Formát: přednáška, diskuze, workshop

Délka: 90 minut

Cílová skupina: 8.–9. ročník základní školy, střední škola

Každý pravděpodobně již někdy slyšel, že někdo na někoho „podal trestní oznámení“. I v této oblasti se pokoušíme o vyvracení mýtů a nepřesných představ o tom, co je to trestní řízení a o co se v něm jedná. Opět se snažíme o pohled z více stran. Zprv se díváme na aspekt toho, když je trestný čin spáchán přímo proti vám a jak se v takovém případě bránit. Zadruhé se pak snažíme vysvětlit i to, pokud se nedejbože někdy trestní řízení povede proti vám. Dozvíte se, jaké má obviněný práva a jaký je důvod těchto pravidel. Někdy se totiž z médií zdá, že právo zločince chrání, namísto aby je razantně trestalo. Ukážeme si, proč obviněným tato práva zaručujeme a v čem by spočívala rizika, pokud bychom to nedělali.

Nezůstaneme však pouze u trestných činů, zaměříme se ale i na přestupky a na to, v čem se od trestných činů liší. Většina lidí se již určitě setkala s tím, že někdo v jejich okolí dostal tzv. blokovou pokutu - řekneme si, co to je, a v jakých případech se vyplatí si ji nechat udělit, v jakých případech má naopak smysl se bránit a zahájit správní řízení o přestupku.

V neposlední řadě si také řekneme, co trestání není, i když to tak může vypadat. Co třeba takový revizor v tramvaji - trestá či netrestá? Jaký je v tom rozdíl?

1.21 Protiprávní jednání

Lektoři z projektu Erudium sdružující právníky a studenty právnických fakult

Formát: přednáška, diskuze, workshop

Délka: 90 minut

Cílová skupina: 8.–9. ročník základní školy, střední škola

V přednášce o trestním právu si povídáme o velmi specifickém druhu protiprávních jednání trestných činech. Přednáška o protiprávních jednáních se zaměřuje na úplně jinou oblast, a to totiž na občanské právo.

Věnujeme se různým způsobům, kterými můžete zasáhnout (často neúmyslně) do práv jiné osoby, a také tomu, jaký bude mít tento zásah důsledky. Samozřejmě si také nezapomeneme říci, jak se bránit v případě, že na straně poškozeného jste byli vy.

Zejména se zaměříme na náhradu škody, která byla způsobena v různých typech nehod. Také si budeme povídat o ochraně soukromí a o tom, kdy je možné soukromí porušit a jaké jsou podmínky, které musí být naplněny. Také si budeme povídat o ochraně osobních údajů a o tom, jak musí ti, kdo vaše osobní údaje spravují, s vašimi údaji nakládat a jaká máte vůči nim práva.

A samozřejmě musíme zmínit také sousedská práva, což je další velmi významná část sporů. Jak se můžete bránit, když je soused moc hlučný?

1.22 Zdravotnické právo

Lektoři z projektu Erudium sdružující právníky a studenty právnických fakult

Formát: přednáška, diskuze, workshop

Délka: 90 minut

Cílová skupina: 8.–9. ročník základní školy, střední škola

Tato velmi specifická přednáška je určena zejména studentům zdravotnických škol. Zaměřujeme se totiž na problematiku toho, jaký má zdravotnický personál povinnosti vůči pacientům.

Zaměříme se na to, v jakých případech může dojít k odpovědnosti zdravotního pracovníka či nemocnice v případě zdravotních komplikací pacienta. Budeme si povídat o tom, co to znamená, že je nějaký postup „lege artis“ a co k tomu, co bylo a co nebylo tímto postupem podle rozhodnutí českých soudů. Řekneme si, jak musí vypadat souhlas, který pacient uděluje, a také k čemu je možné souhlas dát a u čeho je udělený souhlas neplatný.

2 HISTORIE A KULTURA

2.1 Americká historie skrze folkovou hudbu / American History Through Folk Music

David Livingstone, Ph.D.

Formát: workshop

Cílová skupina: posluchači napříč věkovými skupinami

Délka: 60 min

Tento workshop nabídne úvod do dějin a kultury Spojených států amerických vyprávěný za pomoci hudebních nástrojů se zaměřením na *americký folk*. David Livingstone, Ph.D. z katedry anglistiky a amerikanisty provede účastníky americkou historií spolu se svým benjem a nadáním rozezpívat celé posluchačstvo. Účastníci budou do workshopu aktivně zapojeni. Pro tento kurz je nezbytná znalost anglického jazyka alespoň na úrovni B1.

2.2 Arabové a ti ostatní

Mgr. Bc. Lenka Hrabalová

pouze květen až srpen 2019

Formát: přednáška, beseda

Cílová skupina: posluchači napříč věkovými skupinami

Délka: 60 min

Máte trochu chaos v tom, co se vlastně na tom Blízkém východě děje? Neustále slyšíme, že co muslim, to terorista, až se téměř zdá, že tam snad žádný slušný člověk nežije. Tato přednáška posluchačům přiblíží historické pozadí i současnou situaci, ve které se Blízký východ a muslimský svět nacházejí, osvětlí několik základních termínů a seznámí s jeho lidmi.

2.3 Saharská Afrika v proměnách času

Mgr. Bc. Lenka Hrabalová

pouze květen až srpen 2019

Formát: přednáška, beseda

Cílová skupina: posluchači napříč věkovými skupinami

Délka: 60 min

Žhavé skály a písky Sahary skrývají mnohá tajemství minulosti. Transsaharský obchodní systém po celá staletí přivázel luxusní zboží na evropské trhy a zároveň udržoval u moci pohádkově bohaté africké a arabské vládcy. V kontaktu s rozpínající se koloniální mocí Evropanů však upadl v zapomnění a nechal po sobě jen vzpomínky v podobě pískem zavátých pouštních měst. Dědictví tohoto starého světa, jeho úžasných kultur, ale i krutého otrokářského systému, je stále živé. Přednáška odhalí dávné dědictví těchto rozlehlých pustin na severu Afriky, které ovlivňuje dění nejen v celé této oblasti, ale zprostředkovaně i na celém světě.

2.4 Irácký Kurdistan

Mgr. Bc. Lenka Hrabalová
pouze květen až srpen 2019

Formát: přednáška, beseda

Cílová skupina: posluchači napříč věkovými skupinami

Délka: 60 min

Iráčtí Kurdové jsou dnes skloňováni v různých kontextech. Mluví se o nich coby o udatných bojovnících proti Islámskému státu, o hrdých horalech toužících po nezávislosti, ale i coby o milicích omezujících osobní svobody a práva. Je to kouzelný, zapomenutý kraj, o kterém by jen málokdo přemýšlel jinak, než jako o zemi na okraji bojové linie. Přednáška o Kurdistanu, představujícího složitou mozaiku desítky náboženství, několika etnik a mnoha silných ideálů, která stále hledá své místo na mapě současného Blízkého východu.

2.5 Pobyty významných osobností v Olomouci

prof. PhDr. Jiří Fiala, CSc.

Formát: přednáška

Cílová skupina: posluchači napříč věkovými skupinami

Délka: 60 min

Cyklos přednášek je věnován pobytům významných historických osobností v Olomouci – panovníků a prezidentů (např. Václav III., Rudolf II., Jan III. Sobieski, Marie Terezie, František Josef I., Tomáš Garrigue Masaryk, Edvard Beneš, Václav Havel), spisovatelů (např. Petr Bezruč, Jaroslav Durych, Jiří Wolker, Jaromír John), hudebníků (např. Jacobus Handl-Gallus, Wolfgang Amadeus Mozart, Antonín Dvořák, Iša Krejčí), výtvarných umělců (např. Johann Christoph Handke, Karel Svoboda), vědců (např. Josef Dobrovský, Alois Vojtěch Šembera, Alois Musil) a ovšem i herců a hereček (např. Nataša Gollová, Josef Bek, Slávka Budínová, Ilja Racek). Stopy těchto pobytů lze sledovat jak v historii města Olomouce, tak v životě a díle prezentovaných osobností – za všechny uvedme 6. symfonii Wolfganga Amadea Mozarta F dur, jež byla dokončena v roce 1767 v Olomouci, kam se rodina salcburského kapelníka Leopolda Mozarta uchýlila před epidemií neštovic sužující toho roku Vídeň.

2.6 Dějiny česko-německo-židovských vztahů

prof. PhDr. Ingeborg Fialová, Dr.

Formát: přednáška, beseda

Cílová skupina: posluchači napříč věkovými skupinami

Délka: 60 min

Osvětová přednáška k dějinám multikulturních vztahů na území Moravy a Čech od historických epoch přes zrod nacionalismu na počátku 19. století a nacionálně diktované napětí 19. a počátku 20. století až k rozkladu Československa, Protektorátu a vyhnání Němců z Čech. To vše prizmatem německy psané literatury, která na tomto území vznikala.

2.7 Dějiny antisemitismu

prof. PhDr. Ingeborg Fialová, Dr.

Formát: přednáška, beseda

Cílová skupina: posluchači napříč věkovými skupinami

Délka: 60 minut

Nenávist k Židům je prastarého data a měla v dějinách rozličné podoby. Objevuje se již v dobách Starého zákona a jako taková souvisí s čistým monoteismem judaismu. V průběhu staletí pracoval antisemitismus s různými metodami a nabýval nejrůznějších podob. I přes veškerou snahu se jej bohužel dodnes nepodařilo mezi lidmi vymýtit.

Cílem přednášky je nastínit historii antisemitismu a poukázat na hlavní příčiny a prostředky jeho šíření.

2.8 Cesta na vrchol Kilimandžára

Ing. Eva Gabrielová, Ph.D.

Formát: přednáška

Cílová skupina: posluchači napříč věkovými skupinami

Délka: 45–90 minut – dle domluvy

V lednu 2019 vystoupala Eva Gabrielová společně se skupinou dalších šesti lidí na Kilimandžáro, střechu Afriky, tedy do výšky 5 895 m. Přednáška je věnována její výpravě od prvotních příprav po samotný průběh cesty. O tom, jak se taková výprava plánuje a co všechno je potřeba si dopředu zajistit a zařídit, ale také jak člověk svým odhodláním a nadšením může překonat sám sebe. Jenom se rozhodnout a jít do toho.

2.9 Masajská vesnice Ilkiding'a v Tanzanii

Ing. Eva Gabrielová, Ph.D.

Formát: přednáška

Cílová skupina: posluchači napříč věkovými skupinami

Délka: 45–90 minut – dle domluvy

Jak probíhá taková návštěva tradiční masajské vesnice? Je vlastně ještě vůbec tradiční? A jak ovlivňuje moderní společnost životy jejich obyvatel? Bohužel i v ní se již v dnešní době život přizpůsobuje trhu a poptávce turistů.

O své nevšední zkušenosti a zážitcích povypráví lektorka Eva Gabrielová, která měla v lednu 2019 možnost navštívit masajskou vesnici Ilkiding'a v Tanzanii a vidět. Ať už se jedná o ochutnávku masajských pokrmů, či výpravu na tradiční masajský trh s dobyt看kem, lektorka na svých osobních zkušenostech posluchačům přiblíží, jak vypadá každodenní život jejich obyvatel.

2.10 Národní parky Tanzánie

Ing. Eva Gabrielová, Ph.D.

Formát: přednáška

Cílová skupina: posluchači napříč věkovými skupinami

Délka: 45–90 minut – dle domluvy

Jaké je strávit čtyři dny uprostřed naprosté divočiny? Jak nákladná je taková výprava? O své cestě napříč africkou divočinou povypráví lektorka, která se v lednu 2019 zúčastnila výpravy do severní Tanzánie, kde navštívila tři zdejší národní parky – Tarangire, Ngorongoro a Serengeti.

3 ZDRAVÍ

3.1 Ateroskleróza – a Monster Killer

prof. MUDr. David Školoudík, Ph.D., FESO, FEAN

Formát: přednáška

Cílová skupina: primárně studenti SŠ

Délka: 60 min

Ateroskleróza a její komplikace jsou nejčastější příčinou úmrtí nejen u nás, ale i celosvětově. Ročně umírá více než 50 % lidí právě na toto onemocnění. Nejvýznamnějšími rizikovými faktory aterosklerózy jsou věk, pohlaví, vysoký krevní tlak (hypertenze), cukrovka (diabetes mellitus), vysoká hladina cholesterolu (hypercholesterolemie), kouření, nedostatek pohybu a nadměrný příjem alkoholu. Většina z těchto rizikových faktorů je v současnosti ovlivnitelná, a to buď změnou životního stylu, nebo užíváním léků. Víte, jak se ateroskleróza projevuje? V rámci přednášky budou účastníci seznámeni s procesem zužování tepen aterosklerotickými pláty, způsoby diagnostiky a také sledování a prevencí tohoto onemocnění.

3.2 Zážitek stáří

PhDr. Eva Klimentová, Ph.D.

Formát: workshop

Cílová skupina: posluchači napříč věkovými skupinami

Délka: 120 min

Workshop v délce cca 2 hodin, určený pro 6–8 účastníků, umožňuje vyzkoušet si, jak funguje tělo starého člověka s omezenou hybností a sníženou svalovou silou. Simulátor stáří GERT vyrobený v Německu zprostředkuje účastníkům při různých aktivitách zážitek limitů, se kterými jsou denně konfrontováni staří lidé. GERT simuluje také ušní šelesty, třesy horních končetin, zrakové vady anebo například jednostranné ochrnutí těla, které je charakteristickým následkem mozkové mrtvice. Účastníci kursu se dozví zajímavé informace o stáří ve zdraví a nemoci a vyzkouší si v simulátoru různé aktivity všedního dne.

3.3 Civilizační choroby a jejich prevence

Mgr. Vendula Kubíčková

Formát: přednáška

Cílová skupina: primárně studenti SŠ, senioři

Délka: 50 min

Život v moderní civilizaci poskytuje řadu výhod, bez kterých si své bytí už snad ani nedovedeme představit. Existují i stinné stránky tohoto života? Stres, nedostatek spánku, tučná strava, cukr, alkohol, životní prostředí a nedostatek fyzické aktivity jsou jedny z mnoha proměnných v rovnici, jejichž výsledkem jsou civilizační choroby. Jejich rozvor nastává pozvolna a mnohdy nástupu onemocnění nevěnujeme pozornost nebo jen nehledíme na rizika. Moderní doba si zkrátka vybírá svoji daň. Přednáška si klade za cíl představit několik civilizačních chorob, jako je ateroskleróza, obezita, hypertenze, rakovina, DM nebo deprese, popsat jejich projevy, komplikace, případně jejich vzájemné souvislosti. Ke každé problematice budou uvedeny možnosti terapie, ale hlavně prevence.

3.4 Příběh léku: od zkumavky po krabičku

Mgr. Vendula Kubíčková

Formát: přednáška

Cílová skupina: primárně studenti SŠ, posluchači napříč věkovými skupinami

Délka: 50–60 min

Jak vznikají léky? Každý má jistě svoji představu o vědcích v bílých pláštích. Jak to ale vypadá doopravdy? Ne vždy je třeba vymyslet nový lék, spousta již existujících našla nové využití, o kterém jsme dříve nepřemýšleli a v minulosti jsme se dopustili i mnoha chyb, kdy musely být léky staženy z oběhu. Jak funguje lékový marketing, hraje barva tabletky nějakou roli, víte, co jsou to generické kopie a orphan drugs?

Přednáška posluchače seznámí se všemi úskalími, kterými musí účinná látka projít, než se stane lékem na polici v lékárně.

3.5 Co jsou to antibiotika a jak s nimi zacházet

Mgr. Vendula Kubíčková

Formát: přednáška

Cílová skupina: primárně studenti SŠ, posluchači napříč věkovými skupinami

Délka: 45 min

Antibiotika jsou jedním z největších objevů moderní medicíny. To, co ve dvacátých letech dvacátého století začalo jako plíseň na Petriho misce, je dnes základní kámen současné medicíny, bez kterého se snad už neobejdeme. Avšak i antibiotická léčba má své limitace a úskalí. Umíme s antibiotiky správně zacházet? Co jsou antibiotika, jaké jsou zásady správné terapie, musím je užívat a je opravdu antibiotická rezistence strašákem moderní doby?

Cílem přednášky je seznámit posluchače s problematikou antibiotické léčby. Co antibiotika jsou, jak působí, co je to antibiotická rezistence a jak se mám jako uživatel antibiotik chovat.

3.6 Biochemie člověka – jednoduchý přehled metabolických drah v lidském těle

Ing. Eva Gabrielová, Ph.D.

Formát: přednáška

Délka: 60–90 minut (dle zájmu)

Cílová skupina: žáci středních škol, posluchači napříč věkovými kategoriemi

Strava má velký význam pro všechny metabolické dráhy a také pro psychickou pohodu každého člověka. Zajímá vás, co se děje v těle, když se najíme? Jak tělo hospodaří se zdroji energie? Víte, jak se udržet v dobré kondici? Přednáška provede základními principy fungování lidského metabolismu.

3.7 Dostupnost zdravotní péče

JUDr. Maxim Tomoszek, Ph.D.

Formát: workshop, diskuze

Délka: 120 minut

Cílová skupina: posluchači napříč věkovými kategoriemi, senioři

V rámci tohoto interaktivního workshopu se účastníci seznámí se základními principy zajišťování dostupnosti zdravotní péče v České republice. Workshop se skládá ze tří částí: v první budou účastníci diskutovat na téma hrazení léků zdravotní pojišťovnou, ve druhé se budou věnovat doplatkům a principům předepisování léků a ve třetí pak specifickými typy zdravotní péče jako je přeprava sanitkou nebo lázeňská péče, konkrétně ve vztahu k jejich nárokovosti, podmínkám přiznání a možnosti domáhat se jich.

3.8 Hypersenzitivní lidé a jejich fungování ve společnosti

Dominika Dobišová

Formát: přednáška, beseda

Cílová skupina: posluchači napříč věkovými skupinami

Délka: 60 minut

Hypersenzitivita, u nás často označována jako přecitlivělost, je specifickou vlastností nervové soustavy, která reaguje velice silně téměř na jakékoli podněty zvenčí, jimiž mohou být například vůně, zvuky, či obrazy. Je velice časté, že se s hypersenzitivou pojí náchylnost k duševním onemocněním, jakými jsou například úzkost, či deprese. Syndrom vysoké citlivosti má svá specifika a úskalí. Cílem přednášky je seznámit posluchače se základními poznatky o tomto fenoménu, destigmatizovat duševní onemocnění, které se často s dispozicí pojí a následně sdílet postupy, díky kterým je pro citlivého člověka snadnější zvládat náročnost každodenního života.

4 VĚDA

4.1 S optikou na stopě významných vědeckých objevů

RNDr. Pavel Pavlíček, Ph.D.

Formát: přednáška

Délka: 45–90 minut

Cílová skupina: žáci středních škol

Člověk získává většinu informací o okolním světě pomocí zraku. Zrak vnímá informaci přenášenou prostřednictvím světla. Optika vysvětluje podstatu jevů, které známe z každodenního života, odraz a lom světla, vznik duhy i faty morgány. Vysvětluje, proč je obloha modrá a slunce při západu a východu červené. Pomocí optických metod byla změřena velikost naší Země, byla prozkoumána sluneční soustava a v současné době jsou pozorovány daleké končiny vesmíru. Optické pokusy sehrály významnou roli při objevu dvou převratných vědeckých teorií, které na začátku dvacátého století zásadním způsobem změnily naše představy o fyzikálních zákonech - totiž kvantové teorie a teorie relativity. Přednáška osvětlí, jak důležitou roli hraje optika jako nauka o světle v poznávání světa, ve kterém žijeme.

4.2 Jak se stát vědcem a co obnáší pracovat v základním výzkumu

Ing. Eva Gabrielová, Ph.D.

Formát: přednáška, diskuze

Délka: 60–90 minut (dle zájmu)

Cílová skupina: 3. a 4. ročníky středních škol, posluchači napříč věkovými kategoriemi

Jak si představujete vědce? Víte, co obnáší pracovat v základním nebo aplikovaném výzkumu? Jak vypadá pracovní den? Co všechno musíte udělat proto, abyste se stali vědcem? Zajímají vás přírodní vědy a práce na vysoké škole? Pak je tato přednáška právě pro vás!

Cílem přednášky je popsat a vysvětlit, v čem spočívá práce vědce a pedagoga na vysoké škole. Přednáška je určena pro mladší generaci, která se nachází na středních a základních školách. Na generaci, která bude v budoucnu o prostředcích na vědu a výzkum rozhodovat nebo může působit např. pomocí svých rodičů na lidi, kteří o tom rozhodují teď. Chceme nalákat mladé lidi na práci ve vědě a nasměrovat je k budoucímu doktorskému studiu nejen na lékařské fakultě.

4.3 Jak se díváme (nejen) na mapy

Mgr. Jakub Koníček

Formát: přednáška, workshop

Délka: 45–60 min

Cílová skupina: žáci středních škol

Zařízení zvané eye-tracking nám umožní odhalit, kam směřují pohledy lidí. Původně byla tato technologie využívána jen pro armádní účely, ale poté se celosvětově rozšířila. Často se s ní setkávají například tvůrci webových stránek, specialisté na reklamu nebo psychologové. My se podíváme, jak možno uplatnit eye-tracking pro vytváření přehlednějších a čitelnějších map.

Ukážeme si, jak eye-tracker vypadá a pracuje, zjistíme, kam se díváte za použití eye-tracking brýlí a co děláme s naměřenými daty. Rozhodně na závěr uznáte, že po takovém hodnocení a úpravě mapy se vám už nemůže stát, že se v autoatlase nevyznáte a někde zabloudíte.

4.4 Co se skrývá za mapami?

Mgr. Jakub Koníček

Formát: přednáška

Délka: 45–60 min

Cílová skupina: žáci středních škol

Mapy, tak ty zná snad každý z nás. Turistické, historické, automapy, nebo i ty digitální v navigacích, mobilech a počítačích musel někdo nějak vytvořit. Víte, kdo to byl a jak to udělal?

V přednášce odhalíme, jak se z domů, řek, silnic, počasí, zemědělství či dopravy v našem okolí stanou mapy s různými znaky. Jak dokáže navigace určit, kudy mám jet a kam ne? Proč jsou mapy na rovném papíře, když Země je kulatá? Co znamenají slova jako kartografie a geoinformatika? Určitě se pak na ty stejné mapy podíváte úplně jinak.

5 MÉDIA

5.1 Kritické čtení médií

Mgr. Miroslav Libicher

Formát: přednáška, workshop, diskuze

Cílová skupina: primárně studenti SŠ

Délka: 90 min

Praktický seminář seznámí posluchače s koncepty, které se vztahují k vzniku mediálních obsahů a mediální reprezentaci reality. Na konkrétních příkladech poté učí základní dovednosti, které by si konzumenti mediálních obsahů měli osvojit, chtějí-li si udržovat kritický náhled: zhodnocení důvěryhodnosti zdroje, odlišení reklamního a žurnalistického sdělení, ověřování uvedených informací pomocí veřejných zdrojů apod.

5.2 K čemu jsou dobrá veřejnoprávní média?

doc. Mgr. Andrea Hanáčková, Ph.D.

Formát: přednáška, workshop, diskuze

Cílová skupina: primárně studenti SŠ

Délka: 90 min

Co můžeme očekávat od televize a rádia v duálním systému veřejnoprávních a soukromých médií? Jak se definuje veřejná služba? A jakou roli v tom hrají sociální sítě?

Workshop nabízí interaktivní metody hledání odpovědí na takto položené otázky. Lektoři – studenti vysvětlují a prakticky dokládají nastolování denní agendy ve srovnání Facebook – Twitter – ČTK. Na jednoduchém modelu představují systém kontroly a zákonů, které zaručují postavení veřejnoprávních médií. V rozsáhlejší společné aktivitě sami studenti v rolích různých společenských skupin lidí pochopí princip Kodexu České televize a Českého rozhlasu a práci mediálních rad. Lektoři dále na konkrétních kauzách dokládají užitečnost médií veřejné služby. Pomocí fiktivního hlasování předvádějí model proměny médií v okolních zemích (Polsko, Maďarsko, Slovensko), kde už byla demokratičnost a otevřenost veřejnoprávních médií omezena. V závěrečné části (dramatizace) si sami studenti vyzkouší možnou proměnu demokratického média v medium řízené a omezované státní mocí.

5.3 Odkud čerpáme informace a kdo je nám přináší?

doc. Mgr. Andrea Hanáčková, Ph.D.

Formát: workshop, přednáška, diskuze

Délka: 90 minut (lze upravit i na 45 minut)

Cílová skupina: žáci středních škol

Odkud čerpáme zprávy o světě, ve kterém žijeme? Jaké zájmy sledují vlastníci médií, kteří nám informace přináší? Kdo – co – kde – jak – proč píše a jak jsme schopni informace přijímat? Cílem workshopu je odpovědět na pět otázek mediální gramotnosti a rozpoznat správně zdroj informace. Workshop vedou sami studenti Univerzity Palackého ve spolupráci s pedagogy UP. Interaktivně se studenty hledají odpovědi na položené otázky. Žáci pracují od začátku ve skupinách, plní drobnější i větší zadání, mají k dispozici pracovní listy, pomůcky a dostanou prostor i pro svou kreativitu. Na

příkladech sami rozřazují jednotlivé tituly časopisů, zpravodajských serverů a televizních pořadů do jednotlivých mediálních domů. K některým aktivitám mohou používat mobilní telefony.

5.4 Mediální reprezentace minorit

Mgr. Anna Bílá

Formát: přednáška i s diskuzí

Cílová skupina: posluchači napříč věkovými kategoriemi

Délka: 90 min

Obrazy, se kterými se setkáváme v médiích, jsou podstatnou součástí života většiny z nás. Mělo by nás proto zajímat, jaké že to obrazy jsou. Zejména u témat, která nejsou většinová, ale naopak menšinová, mohou být pro nás informace z médií klíčová, jelikož s danou skutečností nemáme jinou, než médií zprostředkovanou zkušenost. Odpovídají ale tyto obrazy realitě? A pokud ne, proč to můžeme vnímat jako zásadní problém? Společně se zaměříme na různá témata (rasa, sexualita, hendikep aj.), o nichž můžeme mít díky mediální reprezentaci mylné a zkreslené informace. Cílem přednášky a následné diskuse je upozornit na fakt, že média a mediální reprezentace (zde zejména ve fikčních obsazích, jako jsou filmy a seriály) se podílí na tom, jaký si vytváříme obraz světa kolem nás. Pokud jsou proto některá témata zpracovávána stereotypně (např. podoba různých identit), má to na názory společnosti nepopiratelný vliv a je dobré na to upozornit.

5.5 Ochrana soukromí na sociálních sítích

JUDr. Maxim Tomoszek, Ph.D.

Formát: workshop, diskuze

Délka: 90 minut

Cílová skupina: posluchači napříč věkovými kategoriemi, senioři

V rámci tohoto interaktivního workshopu se účastníci seznámí se způsoby, jak si zajistit ochranu soukromí na sociálních sítích, co znamená pojem právo na soukromí a jaké jsou možnosti právní prevence a ochrany. V úvodu workshopu se účastníci seznámí s nejběžnějšími sociálními sítěmi (Facebook, Twitter, Instagram, WhatsApp apod.) a pojmem práva na soukromí. Poté se budou věnovat možnostem nastavení ochrany soukromí na těchto sociálních sítích a budou diskutovat skutečné případy z praxe, kde došlo k porušení ochrany soukromí se zásadními důsledky. V závěru budou účastníkům představeny možnosti právní prevence a ochrany v souvislosti s právem na soukromí v kontextu sociálních sítí.

5.6 JFK: manipulace, mýtus a konspirační teorie ve filmu

Mgr. Jan Černík, Ph.D.

Formát: přednáška, diskuze

Délka: 90 minut

Cílová skupina: žáci středních škol

Ničemu nevěřte! Atentát na Johna F. Kennedyho patří dlouhodobě mezi nejpobulárnější konspirační teorie. Dvě třetiny Američanů věří, že se atentát odehrál jinak, než říká oficiální verze (Gallup 2013).

Oscarový film Olivera Stona *JFK* (1991), který se tváří jako historický snímek, vypráví příběh spiknutí a státního převratu. Za pomoci důmyslného mixu hraných a dobových záběrů, skutečných a smyšlených postav a žánrových prvků politického thrilleru je oficiální verze odmítnuta a důkazy vyvráceny. V přednášce představím, jak film *JFK* manipuluje historické události a jakých vypravěčských prostředků při tom využívá.

5.7 Sociální síť a online závislosti

Toto téma zajišťuje projekt E-bezpečí a pro více informací se obraťte na stránky projektu [zde](#).

Formát: přednáška, diskuze, workshop

Délka: 60–90 minut

Cílová skupina: určeno spíše pro studenty SŠ, 2. stupně ZŠ a rodiče

Téma osvětlí fenomény spojené s nadměrným používáním informačních a komunikačních nástrojů a nabízí unikátní data a kazuistiku případů spojených s jednotlivými projevy a formami behaviorálních závislostí. Také se orientuje na rizika sociálních sítí se zaměřením na Facebook. Téma lze pojmout formou přednášky s diskuzí či workshopu.

5.8 Mediálně vděčné právní mýty

Bc. Mgr. Martin Tomášek

Formát: přednáška, diskuze

Délka: 60–120 minut

Cílová skupina: posluchači napříč věkovými skupinami

Není pochyb o tom, že současné právo je složité a nepřehledné i pro právníka – natož pro žurnalistu a obecně jakéhokoli právního laika. Myslíme, že by bylo dobré pokusit se některé právní mýty, tradované médií či veřejností, popsat a vyvrátit, případně korigovat - a chceme tak učinit prostřednictvím hry typu „Věřte nebo nevěřte“.

Chceme ukázat, že vyvrácení takových právních mýtů dokáže být zábavné stejně jako poučné. Cílem přednášky je však nejen vyvrácení či poupravení tradovaných mýtů; chceme se pokusit také popsat a diskutovat, jak takové mýty vznikají a jakou vlastně mají funkci, k čemu právní mýty slouží či mohou sloužit.

6 VZDĚLÁVÁNÍ

6.1 O studiu na Lékařské fakultě Univerzity Palackého v Olomouci pohledem pedagoga

Ing. Eva Gabrielová, Ph.D.

Formát: přednáška, diskuze

Cílová skupina: 3. a 4. ročníky středních škol

Délka: 60–90 minut (dle zájmu)

Jaké jsou vaše představy o studiu na lékařské fakultě? Víte, co vás čeká? Jaké máte představy o prvním semestru na lékařské fakultě? Přejít mezi střední a vysokou školou bývá náročný pro každého. Role pedagoga v tomto období studenta je také nebývale náročná. Někteří studenti jsou nadšení, jiní frustrovaní, což se odráží i ve vztahu ke škole a k pedagogům. Přicházejí první náročné zkoušky a stresové situace. Pojďme si říct, jaké to je a co vás čeká.

6.2 Geoinformatika – obor budoucnosti

Mgr. Jakub Koníček

Formát: přednáška, workshop

Cílová skupina: žáci středních škol

Délka: 45–60 min

Každá věc, zvíře, lidská bytost nebo dokonce proces se nejen na Zemi nacházejí v určité poloze, v čase a mají vlastní charakteristiku. Proč tedy nevyužít obrovský potenciál těchto informací efektivně ke zlepšení a zjednodušení života?

Geoinformatika, vědecký obor, který se již dnes nachází všude kolem nás, se zabývá tvorbou map, zpracováním družicových snímků, využitím 3D tisku, virtuální reality, eye-trackingu nebo navigačních systémů. V přednášce si vysvětlíme, kde, proč a jak se zmíněné technologie využívají a díky praktickým ukázkám si budete moci geoinformatiku doslova osahat.